

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Den politiske kandestøber

Herman er et moderne og driftig menneske for sin tid i 1720'ernes København. Til daglig er han kandestøber, men han er også diskussionslysten og drømmer om at blive en stor politiker – så meget at han forsømmer sit arbejde og sit ansvar over for sin familie og sin virksomhed. Det er lige til at spille en komedie med ham. Han bildes ind, at han er blevet valgt til borgmester. Og så går det galt! Han bliver frygtelig fornem og hans frue slider med at lære kunsten at omgås byens fine fruer. Men det tunge ansvar og de svære beslutninger vælter ind over ham og vælter ham. Han tog sig selv og sin meningsløse aktivitet alt for alvorligt – og det gør ham til grin. Til sidst står han midt på scenen helt alene med sine dyrt købte og alt for sent erkendte erfaring om nødvendigheden af at 'kende sig selv' – et motto for 1700-tallets oplysningsfilosofi og for dramatikeren Ludvig Holberg.

Napoli

Balletten handler om det unge forelskede par, Teresina og fiskeren Gennaro. Gennaro mister Teresina under et vejr en dag, de er ude at sejle, men det viser sig, at hun er skyllet ind i Den Blå Grotte, et magisk sted, hvor hun forføres af havguden Golfo, som vil forvandle hende til en havfrue, så hun ikke længere kan huske Gennaro. I sidste øjeblik finder Gennaro frem til hende og kærligheden vinder, så de to kan sejle tilbage til Napoli. Men byens folk er mistænkelige, fordi de troede at Teresina var død, og de skal overbevises om, at Gennaro ikke står i ledtog med djævelen. Rygtet bliver dog snart afvist, og der bliver stor bryllupsfest.

Norma

Operaen foregår under romernes erobring af Gallien og handler om det umulige kærlighedsforhold mellem den keltiske druidepræstinde Norma, og den romerske statsholder Pollione. Sammen har de i hemmelighed fået to børn, men Pollione svigter Norma til fordel for den unge præstinde Adalgisa, og de planlægger at flygte til Rom. Norma forbander Pollione for hans svigt, og hun kommer så langt ud i jalousi, at hun er ved at slå sine egne børn ihjel. Da Pollione kommer for at hente Adalgisa fra templet, angiver Norma ham, og han pågribes af druiderne, men Norma proklamerer sig lige så skyldig som ham, og hun befaler krigerne at bygge et bål for en præstinde, der har svigtet sit løfte – nemlig hende selv. Polliones kærlighed til Norma bliver vakt, og enorme selvbekjendelser får ham til slut til at springe med ind i bålet.

Genboerne

Over for Regensen bor kobbersmeden Schmidt sammen med sin kone og datteren Rikke. Studenten Basalt er ulykkeligt forelsket i Rikke og ser hver dag, om han kan få et glimt af hende i vinduet på den anden side. Men den noget ældre og storskydende løjtnant von Buddinge har også et godt øje til Rikke, så Basalts ven, studenten Klint, hjælper ham til at vippe von Buddinge af pinden ved en dag at låne et par "lykkens galocher" af en skomager. Galocherne gør på magisk vis Klint usynlig, og under et selskab hjemme hos kobbersmeden, hvor også von Buddinge befinder sig, gør Klint ham så forvirret, at han må forlade selskabet og dermed se i øjnene, at han har tabt Rikke. Det bliver herefter Basalt og Rikke, som forlover sig.

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Et Dukkehjem

Nora er gift med Helmer, de har tre børn og fremtiden ser lys ud. Helmer er efter en tid med sygdom og kurophold netop blevet ansat som bankdirektør i Aktiebanken helt uvidende om, at Nora kort forinden har optaget et lån hos Aktiebankens jurist, Krogstad, til betaling for kuropholdet, og at hun i den forbindelse forfalskede sin fars underskrift for at kautionere for lånet. Helmer vil gerne af med Krogstad og lade Noras arbejdsløse veninde overtage stillingen, og det foranlediger, at Krogstad presser Nora: hun må overtale sin mand til at lade ham blive. Krogstad afslører Noras lån, og Helmer fordømmer hende, og hun afholdes fra at have med børnene at gøre. Da Krogstad og Noras veninde bliver et par, giver Krogstad, i sin nyfundne lykke, Nora gældsrevet tilbage. Helmer bliver lettet og fortryder alle bebrejdelserne, men Nora er dybt skuffet. Hun mener ikke selv, hun har gjort noget forkert og indser, at hun på mange måder bare er en dukke, som hendes mand leger med efter behag, og hun forlader Helmer, som sidder forvirret tilbage.

Nøddebo Præstegård

Den gamle Mads Hjulmand, som er ringer i klokketårnet i Nøddebo Kirke, diskuterer med præstedatteren Andrea Margrethe om nisser eksisterer. De bliver enige om, at det ikke er tilfældet og forlader tårnet, men straks derefter myldrer det frem med nisser fra alle hjørner. De samles omkring gamle Nissemor og Nissefar, som indleder fortællingen om de tre Københavnske studenter, teologen Christoffer, juristen Frederik og Nikolai, som stadig studerer livet i almindelighed. De tre besøger Pastor Blicher på præstegården ved juletid med alt, hvad deraf følger, og Christoffer og Frederik forelsker sig i præstens to døtre, mens Nikolai, bilder sig ind, at begge døtrene er vildt forelskede i ham. Ud af disse amourøse forviklinger spinder sig nu en handling, der ender med at døtrene får hver sin student, mens Nikolai står alene tilbage som offer for sine egne spilopper og mange påfund.

Indenfor murene

Den jødiske familie Levins yngste datter, Esther, har i al hemmelighed forlovet sig med den unge og kristne Jørgen Herming, hvis far, Etatsråd Herming, er en gammel fjende af Esthers far, Adolf Levin. Så da forlovelsen bliver afsløret, bliver hele familien Levin voldsomt skuffede og vrede. Alligevel besøger Esthers forældre, Adolf og Sara Levin, Jørgens forældre, hr. og fru Herming for at prøve at tale sig til rette. Men det går galt, fordi Hermings allerede har overtalt Esther til at lade sig gifte i en kristen kirke. Adolf og Sara Levin tager hjem igen og føler, at de har mistet en datter. Men Esther vælger sin familie frem for sin elskede Jørgen, og det får Jørgen til straks at tage hen og besøge Levins og sige, at han er ligeglad med kirke og religion, og at han bare gerne vil have Esther – uanset om hun er jøde eller kristen. Esther og hendes forældre er glade for Jørgens beslutning, men stykket ender alligevel åbent uden at afsløre, om det lykkes Esther og Jørgen at leve sammen på trods af, at de kommer fra hver sin religiøse baggrund.

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Melodien der blev væk

Stykket handler om den lille funktionær Larsen, som har så travlt med at leve op til sine egne og andres forventninger til, hvordan livet skal leves. Han lever et almindeligt liv med kontorarbejde, der tager det meste af tiden, og ellers er han sammen med hustruen Edith, og den ene dag, tager den næste, og det hele bliver en grå hverdag. Men det bliver for meget for Larsen, og da han en dag hører en sagte melodi, beslutter han sig for at forfølge den, og han finder ud af at bryde med sin småborgerlige tilværelse. Det er en hyldest og opfordring til at frisætte hverdagsmennesket, lytte til naturen og realisere kærligheden på trods af (arbejds)livets trummerum.

Fra regnormenes liv

Handlingen udspiller sig som et fiktivt møde mellem H. C. Andersen og den berømte skuespillerinde Johanne Luise Heiberg hjemme i den Heibergs'ke stue. H.C. Andersen har tidligere på aftenen til et selskab hos Kong Frederik VII og Grevinde Danner holdt en tale om kærlighed, men digteren tabte sit gebis under talen, og hele hans optræden endte i en katastrofe. H.C. Andersen føler sig ulykkelig og krænket og søger tilflugt hos Heiberg-ægteparret, Johanne Luise Heiberg og hendes mand, dramatiker og teaterchefen Johan Ludvig Heiberg, men i modsætning til sædvanligt er der denne aften ingen forståelse eller trøst at hente hos Johanne Louise Heiberg, som tværtimod håner og nedgør Andersen. Efterhånden som aftenen skrider frem afsløres der dog et skæbnefællesskab mellem de to. Både Johanne Luise Heiberg og H.C. Andersen havde en svær barndom, og de havde begge opbygget et idyllisk glansbillede omkring deres barndom og person. Men idyllen krakelerer, og der opstår en fortrolighed, som hjælper dem begge til en større forståelse af livet.

Træet

Træet er fra 2016 og har siden været spillet verden rundt. Træet blander 5 sprog og spilles af en international gruppe skuespillere fra 7 lande. Historien indrammes af pigen Iben, spillet af en af Odin Teatrets ældste skuespillere, Iben Nagel Rasmussen, der synger om krigens unødvendighed – gennem digte af sin far, Halfdan Rasmussen. Træet er både et konkret træ og et mere abstrakt historiens træ. Det er både livgivende og dødt. Træet rummer, som alle Odin Teatrets forestillinger gjorde det, et meget konkret og ofte helt aktuelt tema og en mere almenyldig fortælling. Her er vi i en ørken, hvor to munke har plantet et træ for at skabe liv og kalde fuglene tilbage. Men samtidig er vi midt i en krigszone, der kunne være hvor som helst, som den ser ud i dag. Her forklarer en krigsherre om nødvendigheden af etnisk udrensning. Barbariet er ubærligt. Og midt i det hele leger en lille pige med dukker omkring det træ, som hendes far i sin tid plantede. Træet er en form for billedlig apokalypse. En scenisk undren over krigens absurditet og nødvendighed, hvor kynisme og kærlighed, mænd og kvinder, børn og munke, etnisk udrensning og menneskelig omfavnelser lever uforklaret side om side med hinanden.

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Niels Klims underjordiske rejse

Historien handler om teologen Niels Klim, der falder langt ned i en hule i fjeldet i Bergen og ender på planeten Nazar. Han stifter bekendtskab med en lang række forskellige samfund med forskellige værdier og styreformers, bl.a. Potu (uto-pi), beboet af træer og med en høj grad af tolerance over for borgerne, som til gengæld straffes med døden, hvis nogen gør udfald mod andres tro eller foreslår reformer, der kan bringe styrets stabilitet i fare. Da han senere kommer til det barbariske land Madark (Danmark) oplever han den samme intolerance, som der, hvor han selv kommer fra. Det er dog ikke en erkendelse, som varer ved. Fortællingen munder ud i et ildevarslende billede på uindskrænket magt og intolerance, da Niels Klim selv bliver eneheriker og inkarnerer og eksemplificerer de blodigste sider af Europas krigeriske historie. Han opviser klare despotiske træk og bliver hurtigt upopulær og til slut fordrevet for under flugten til sidst at ende i den selv samme hule, som han kom fra. Efter således at være kommet tilbage til Bergen lever Klim resten af sine dage som klokker i erindringen om sin tidligere storhed.

Gasolin' – teaterkoncert

Gasolin' var en helt ny form for teater, bygget op omkring sange af den danske beatgruppe Gasolin, hvor rockkoncertens energi blev blandet med teatrets dramaturgi, men uden en egentlig handling. Musikerne var på scenen, trommeslageren i et bur af en art på scenens bagvæg hævet et godt stykke over gulvet, og de andre musikere kom flere gange ind på eller ved siden af scenen. Det var et radikalt nybrud i dansk teaterhistorie, ikke kun nyt i Danmark, men unikt i international sammenhæng. Gasolin' fungerede både æstetisk, auditivt og visuelt og dyrkede det æstetisk-hvide univers.

Torben Toben

Torben har en slags spiseforstyrrelse: han har slugt hele Østerbro, Nørrebro, tiden, Afrika, Folketinget inden sommerferien, Kina, fiskekvoterne, for at venen Frantz ikke skulle have noget at råbe af mere, så de kunne sidde på en bakketop med bellis og nyde en stille pils – bare de to. Men Torben snyder i kort, Frantz råber igen, og hunden Jönsson skambider dem – inden Torben trøstespiser den. Helt galt går det, da piercede Poul dukker op på det, han tror er Kastellet, og da Torben kort efter kaster en halv Jönsson og Pouls skolekammerat Aga fra Flensborggade 16 dukker op. Fire mennesker og en halv hund er to for mange i det døde univers med bakken, hvor store moskugler gør det ud for møbler. Det er de skæve samtaler om afføring og sex, og midt i det hele kommer Frantz' råbemologer, hvor han raser over og hader konkrete mennesker og institutioner som Ekstra Bladet og TvDanmark, eller Aga med det bedrevidende luftgebis, der går i gang med at lave et kaffe-udvalg. Det er det lille kuriøse hverdagsliv og de store, abstrakte spørgsmål, der bliver sat i spil gennem hinanden og af skæve eksisterer, der hele tiden kæmper med sig selv og med at omfavne verden – både i form af 'samfundet' og 'mediernes' – og holde den ud samtidig.

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Let opklaring

Let Opklaring er en rå og realistisk krigsberetning om det første hold danske soldater i Afghanistans sydlige Helmandprovins og de 35 dage, de sad omringet af Taliban i byen Musa Qala. Forestillingen tager udgangspunkt i omfattende interviews med soldater fra 1. Lette Opklarings-eskadron på Bornholm og fortæller soldaternes historie, som de selv så den. De danske tropper i det støvede krigshelvede, hvor eventyrlyst og kedsomhed forvandles til buldrende krigshelvede, traumer, angst og afsavn. Den professionelle soldat er forestillingens fortæller, og gradvist følges hans forvandling i takt med, at krigen tærer på hans fysiske og psykiske balance. At være i krig er lige så meget en venten, hvor der ikke er meget andet at tage sig til end at slukke tørsten, mens man lytter til den tørre ørkenvind. Det er det særlige fællesskab mellem soldaterkammeraterne, der er nødvendigt hele vejen igennem. Lemlæstelse er konstant til stede og spørgsmålet om, hvad der afgør, hvem der kommer hel hjem, og hvordan man håndterer at være en af de heldige, der klarede skærene, når en af ens kammerater ikke var så heldig.

Tove, Tove, Tove

Forestillingen handler om Tove Ditlevsen; hendes liv, hendes rolle som mor, kvinde og forfatter i en forkludret jagt på at finde sig selv, genopdage barnet i sig selv, bekræfte eller gendrive alverdens misforståelser, dem som andre har om hende, dem hun har om sig selv. Hun udleverer sig selv – det, der netop er kernen i hende som digter og som menneske: 'At skrive er at udlevere sig selv... Man kan kamuflere, men det er altid sig selv, man skriver om.' De fem skuespillere er alle Tove Ditlevsen, og forestillingen er en samling af citater, et helt kludetæppe af greb i digte, erindringer, læserbreve, alle mulige stumper af Tove Ditlevsens liv og gerning, formuleret af hende selv. De agerer børn, de kan føde, blive gift og dermed sømmet til væggen, de kan gengive citater fra Tove Ditlevsens ugeblads-brevkasse, både dem, hun faktisk skrev og dem, hun kunne have skrevet, og de synger og spiller på trompet, guitar, keyboard og slagtøj.

Erasmus Montanus

Bondedrengen Rasmus Berg vender efter nogle år som student i København tilbage til sin fødeby, hvor han bryster sig af sit latiniserede navn Erasmus Montanus og viger sig med sin filosofiske lærdom, og ikke mindst påstanden om, at jorden er rund, vækker opsigt, for med denne påstand sættes kristendommen i et andet lys. Erasmus' bedrevidende og arrogante fremfærd skaber røre i den hjemlige andedam og slår skår i relationerne til både familien og barndomskæresten Lisbed og især til Per Degn, med hvem Erasmus Montanus har de største sammenstød. Erasmus ender alligevel med at komme til kort, da landsbyboerne rotter sig sammen og tvinger ham til at indrømme at jorden er flad.

Teater til tiden – udstilling i balkongangene og på scenen

Tvind – the musical

Stykket fortæller Tvinds historie i kronologiske nedslag i perioden 1972-1997. Det handler om den tids unge mennesker, deres visioner og forhåbninger om fællesskabet, set gennem de mennesker, de med tiden er blevet til. Man følger en gruppe mennesker, der skiftes til at spille de forskellige bifigurer, journalisten, efterskoleeleven, den fattige mexicaner, slægtningen, som er bundet sammen af den tids politiske slagsange, og som, i en række optrin, illustrerer livet på og med Tvind og frem til den tvivl, der efterhånden melder sig midt i 90'erne, hvor Tvind for alvor kom i modvind. Det ender med, at én finder lykken uden for Tvind, og en anden bliver tilbage og kæmper videre i sin tvivl og bitterhed. Der sluttet af med Bob Dylans sang *The Times They are A Changin* fra 1964, som dermed binder en ironisk sløjfe på sig selv: det er de skiftende tider, der har gjort, at man i dag ser med forundring på Tvind som et produkt af 70'erne, og sangen varslede netop de forandringer, som førte til blandt andet Tvind.